

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 31. szám.

Budapest, augusztus 3.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja

a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv

szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre _ _ 12 korona

Félévre _ _ _ 6 korona

Negyedévre _ _ 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A közveszélyes munkakerülőkről.

Irta: K. Nagy Sándor.

Ha nem ilyen komoly emberek számára szerkesztett e komoly lapba írnék, kedvem volna így kiáltani fel: „Nesze nektek, munkakerülők! Végre ti reátok is sor került, hogy ne úgy éljete, mint a dologtalan herék a mébkasban, hanem dolgoznotok kell ezután, akár akartok, akár nem.”

Itt azonban csak az van helyén, hogy megemlékezzem arról a legújabb törvényről, mely a felnőtteket — a kiknek tudniillik eddig dologtalanok volt a főfoglalkozásuk — józanságra akarja téríteni.

Ez a közveszélyes munkakerülők szóló 1913: XXI. t.-cz., mely részben már most augusztus 13-ikán (a törvény szerint a kibirdetéstől — a mi 1913. július 13-ikán történt — 30 nap alatt) már életbe lép, némely része azonban csak két év múlva, mikorra t. i. a dologházak felállítatnak.

Ennek az új törvénynek ismerete különösebben is szükséges a csendőröknek, mert hiszen csaknem egyedül tőlük függ, hogy ez a nemes indulatból eredő törvény elérje rendeltetését.

A csendőrök járásuk-kelésük közben jöhetnek legkönnyebben és legbiztosabb nyomára annak, hogy kik azok a közveszélyes munkakerülők, a kik csak terhére vannak a munkástársadalomnak.

Ez a törvény azokat az egyéneket kívánja büntetni, a kik rá volnának ugyan szorulva a dologra és munkaképesek is, azonban kerülnek a munkát s evégből csavarnak, vagy másként munkakerülő életmódot folytatnak s másokkal tartatják ki magukat. Az ilyeneket a törvény kibégás miatt nyolcz naptól két hónapig terjedhető elzárással bünteti.

Ezekkel szemben a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíró, az államrendőrség területén az államrendőrség, a határrendőrség területén pedig a határrendőrség jár el. Tehát az e fajta csavargókat ezekhez kell bekísérni, illetőleg ezeknek átadni.

Azonban megtörténik sokszor, vagy legalább megvárható, hogy az ilyen munkakerülők képesek kiténni magukat vagy családjukat erkölcsi romlásnak, ott hogy dologtalanok mellett mégis megélhessenek. Ott vannak pl. azok az elbukott nők, ott vannak azok az

elsülyedt férjes asszonyok, a kik férjüket megcsalva és a családi szentélyt beszennyezve, a nagyobb kényelemért eladják magukat, ott vannak azok a becsutott férfiak, a kik áruba bocsátják nejük, hogy maguk dorbézolhassanak a bűn árából, vannak olyan arcátlan férfiak, a kik pénzért adják oda szerelmüket, sőt vannak olyan minden erkölcsi érzésből kivetkezett, alávaló szülők is, a kik hajlandók lennének másoknak pénzért feláldozni gyermekük ártatlanságát.

Az ilyenekre már nem elég az elzárás, az ilyen munkakerülőket, a kik magukat vagy családjukat munkakerülő életmódjukkal erkölcsi romlásnak teszik ki: vétség miatt 15 naptól hat hónapig terjedhető fogházzal bünteti a törvény.

Hasonló módon bünteti azokat is, a kik ellen oly tények merültek fel, a melyekből meg lehet állapítani, hogy rendszerint bűneselekmények elkövetéséből tartják fenn magukat.

Mert hiszen igazán nagy számmal vannak olyan gyanús emberek, a kik egyáltalában nem dolgoznak s mégis jobban élnek, mint azok a becsutott napszámok, a kik reggeltől estig huzzák a nehéz igát.

Az ilyenek körülményeit a csendőröknek sokszor van alkalmuk kinyomozni. Mert ehhez nem szükséges, hogy lopáson rajta érhék az illetőt, az sem, hogy az elítélésre alkalmas bizonyítékokat tudjanak ellene beszerezni: elég, ha másként bűneselekmények miatt gyanús ember s igazolni nem tudja jövedelmi forrását.

Az ilyeneket már alaposan fel lehet jelenteni ahhoz a kir. járásbíróhoz, a melynek területén az illetők tartózkodnak.

Múltán nevezi a törvény közveszélyes munkakerülőnek azokat is, a kik nyilvános vagy a közönségnek nyitva álló helyen üzött tiltott szerencsejátékból tartják fenn magukat, vagy mások szenvedélyét, könnyelműségét, tapasztalatlanságát vagy értelmi gyöngeségét üzletszerűen kihasználják.

Eddig pl. a hamiskártyásokat sem lehetett büntetni, ba másként nem tilos kártyajátékot játszottak, habár meg volt is győződve a hatóság arról, hogy az illetők ebből tartják fenn magukat. És nagyon is ritkán lehetett rajtukapni valakit a tiltott szerencsejátékon. Nem vizsgálták azt sem nagyon, hogy tudott-e kártyázni az, a kit az üzletszerű kártyások reávettek a kártyá-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA
STOWASSER I. os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsorolása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

zásra, vagy hogy nem szenved-e az értelmi gyöngesé-
ben. Ezután már ezt is nyomozni kell.

Az ilyen közveszélyes munkakerülőkkel szemben aztán
nem elégszik meg olyan büntetéssel a törvény, a mely
a szerencsejáték által elkövetett kibágásra volt szabva —
habár az a törvény is megmarad — hanem 15 naptól
hat hónapig terjedhető fogházzal és 500 koronáig ter-
jedhető pénzbüntetéssel sújtja azokat.

Van aztán ennél még alábbvaló, mondhatni undorító
cselekmény is, midőn a minden erkölcsi érzékéből ki-
vetkezett dologkerülő férfi annyira vetemedik, hogy kéj-
növel, vagy tiltott kéjelgésből élő nővel tartatja ki
magát. Ezekre szintén 15 naptól hat hónapig terjedhető
fogházat és 500 koronáig terjedhető pénzbüntetést szab
ki a törvény.

Mint hogy a most felsorolt esetek — a büntetés mi-
nőségéből (fogház) is kivételképpen — vétséget képeznek,
a feljelentés ahhoz a járásbíróshoz teendő, melynek
területén az eset előfordul.

De a bíróságnak ahhoz is van joga, hogy a közve-
szélyes munkakerülőt fogházbüntetés kiszabása helyett
dologházba utalhatja, ha munkára nevelése és rendes
életmódhoz szoktatása végett szükségesnek tartja.

A visszaesők szintén ily módon büntethetők.

Azokban a visszaesőknél is mellőzheti a bíróság a
dologházba utalást és egy hónaptól egy évig terjedhető
fogházbüntetést állapíthat meg, ha az elítélt egyénisége-
ből és az eset körülményeiből alaposan lehet következtet-
ni arra, hogy a tettes a büntetés kiállása után munkás
és rendes életmódot fog folytatni.

Itt következik most a törvénynek egy igen érdekes
ujtása, mely külön mellékbüntetést szab ki némely
olyan bűncselekményre, melyek eddig is vontak maguk
után mellékbüntetést, a melyekre tehát ez után kétféle
mellékbüntetést is lehet alkalmazni.

Azt mondja ugyanis a törvény, hogy dologházba utal-
hat a bíróság ítéletében oly büntettest is, a kit az élet,
testi épség, szemerem vagy vagyon ellen elkövetett bűn-
tett vagy vétség miatt fegyházra, börtönre vagy legalább
három havi fogházra ítelt, ha megállapította, hogy ez
a büntett vagy vétség a tettes munkakerülő életmódjával
van összefüggésben.

Az ilyen elítéltet a szabadságvesztésbüntetés végre-
bajtása után kell a dologházba szállítani. Sőt azt is el-
rendelheti a bíróság, hogy az elítélt egész idejét a
dologházban töltsa ki.

Fiatalkorút dologházba utalni nem lehet.

Ime? tehát a nyomozásnak egy eddig ügyelemben nem
volt körülményre is ki kell terjedni ezután, hogy a
tettesnek az élet, testi épség, szemerem vagy vagyon elleni
bűncselekménye nem a kározos munkakerülő élet-
módjából ered-e? (Mert a példabeszéd szerint a restség
az ördögök párnája és minden rossznak szülőanyja).

Az e törvény alapján elítéltet a bíróság oly községe-
ből, a mely az elítéltnek nem illetőségi helye, megha-
tározott időre kitilthatja, a külföldit pedig az orszá-
ból kiutasíthatja. A határozott időre szóló kitiltás és
kiutasítás tartama egy évnél rövidebb és öt évnél hosz-
szabb nem lehet.

Még egyet kell különösebben is ajánlani a csendőrök
figyelmébe, — a kik e törvény alapján a hasznos és
munkás társadalmat kiválólag szolgálhatják — nevezet-
esen azt, hogy mindezen ügyekben, a melyek vétség-
gel büntetendők, azokat, a kik a vétséggel alaposan
gyunúsíthatók, azonnal le kell tartóztatni és bekísérni
a kir. járásbíróshoz, a hol előzetes letartóztatásnak,
vagy vizsgálati fogságba helyezésnek van helye.

Ezek azok a főbb tudnivalók, melyek a munkátlau-
ság e len hozott törvényből különösebben ajánlandók
voltak a csendőrök figyelmébe, a kik bizonyára itt is
oly gondot fordítanak a nyomozásra, mely méltó dicsé-
retükre válik.

A csendőraltsízt magánéletének ismertetése.*

Irtá: Preszly Lóránd csendőrőshadnagy.

A szolgálat és a magánélet közötti viszony.

Művem első részében a csendőraltsízt állását katonai
és csendőri szempontból ismertettem, hivatás és állás-
kötelmeit e két főszempontból vontam összefoglaló bírál-
lat alá; a csendőraltsízt számára pedig — csendőr-
szolgálatuk és hivatásuk méltó betöltését illetőleg — e
két főszempont gondos szemelött tartása mellett adtam
meg tanácsaimat és utbaigazításaimat.

Művem ezen részében a csendőraltsízt magánéletével
fogok foglalkozni.

A szolgálat és a magánélet csak látszólag képez ellen-
tétet, valójában azonban szoros kapcsolatban áll egy-
mással, egymásból él, egymásra támaszkodik és egymás
nélkül el sem képzelhető. Ez utóbbi körülmény a tulaj-
donképeni oka annak, hogy akkor, a midőn megbeszé-
lést folytattam a csendőraltsízt szolgálatát illetőleg,
egyenesen reátérek az altsízt magánéletének ismerteté-
sére és foglalkozni kívánok vele nemcsak mint katoná-
val és csendőrrel, hanem mint emberrel, a társadalom
egy tagjával.

Az emberek nagy életében, épen úgy egy szűkebb
társadalmi körben is, minden egyes ember külön tevé-
kenységi szerepkört tölt be, még azok is, kik egy és
ugyanazon életpálya egy és ugyanazon hivatáskörét szol-
gálják.

Az ember társas lény. Legsűkebb körét a család

* A csendőraltsízt szolgálati és magánéletéről című műből.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Észli Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

képezi, ebben születik, ebben növekedik és nevelkedik emberre. A családi körben alakul ki a jellem, az egyéniség; itt nyeri meg az ember az erkölcsös és vallásos élethez való alapot. A családban külön munkakörök csak a szülőknek van meg, a gyermekek csak előkészülnek jövő élethivatásuk betöltésére. Szüleik nélkül tönkre mennének, gyámolítás nélkül elpusztulnának, e tekintetben alantabb áll az ember a póknál, a hangyánál, mert hiszen ezek önmaguktól is megtudnak élni és még a táplálkozás tekintetében sem szorulnak szülők támogatására.

A családi kör és az iskola által előkészítve kilép az ember az élet nagy küzdőterére, belép a társadalmi és állami életbe s ott törekszik — az általa választott pályán — munkálkodni a saját boldogulása és érvényesülése érdekében, végső cél gyanánt az állam és a társadalom javára.

Az államot a családok egyesülése alkotja. A társadalmat szintén a családok egyesülése képezi, sőt a család képezi az állam és a társadalom közötti összetartó és közvetítő kapcsolatot is.

Hogy valaki az állam, e nagy család körében igazán eredményes tevékenységet tudjon kifejteni, szükséges, hogy egész élete összhangzásban legyen az állam céljaival.

Az állam célja nem más, mint a folytonos erősödés, hatalmának, erejének növeztése mellett nagygyá, hatalmassá tenni önmagát, boldoggá és megelégedetté tenni minden polgárát és megadni minden polgárának a jogot, de a biztosítékot is ahhoz, hogy ennek előmozdításában eredményesen közreműködassék.

A különböző állami és társadalmi intézmények mind e célt szolgálják.

Ilyen intézmény testületünk is, melynek az állami és társadalmi életben való rendeltetését és feladatát minden altszint jól ismeri és jól tudja. Intézményünk minden egyes tagja ennek kötelékén belül fejt ki a tőle megkívánt tevékenységet és munkásságot az állam s a társadalom javára és testületünk kötelékén belül igyekszik érvényesülni oly mérvben, a miként azt szellemi és testi ereje megengedi.

Első pillanatra látható, hogy más az embernek a helyzete a családban és más az állami életben, az élet nagy küzdő terén. Az előbbiben elnéző jóindulat, jóakaratu gyámolítás, kifogyhatatlan szeretet veszi körül; künn a nagy küzdőterén önmagára van utalva mindenki, önállóan kell tevékenykednie, nem számíthat támogatásra, ellenőrzésre, sőt ugyancsak ki kell vennie a részét a küzdelemből, ha azt nem akarja elérni, hogy elnyomassék, mások által érvényesülésében megakadályoztassék.

Testületünk kötelékén belül nagy életharok, nehéz küzdelmek vívására szükség nincsen. Lelkiismeretes

kötelességteljesítés az alapja az előrejutásnak és az érvényesülésnek. Egyedül ez szerzett ezideig is tekintélyt, erkölcsi súlyt és értéket a testületünknek, de az egyeseknek is.

Testületünk minden egyes tagjának megvan a maga önálló tevékenységi köre, sőt épen testületünk egyike azon intézményeknek, a mely az önálló tevékenységre a legtágabb teret nyitja. Hogy ezen önálló jog- és hatáskörben testületünk tagjai intenzív és eredményes tevékenységet fejtettek ki, ezt bizonyítja az a barátságos és jó viszony, mely közöttünk és a többi intézmény között fennáll.

Ez a tisztelet veszi körül a testületet az állampolgárok részéről is és ez a megbecsülés kíséri a testület minden egyes tagját a magánéletben is.

A polgár a csendőrtől hosszú időken át — szint szándékosan — tartózkodó volt, idegenkedése, ellen-szenve és érdeklődés hiánya közismert tény, de igazságtalan állásfoglalás is volt, mert a csendőrben nem látta azt az embert, a ki életének legszebb éveit, gyönyör-férfikorát áldozza fel a közérdeknek, nemcsak a legter-hesebb, de legkiválóbb és elsőbbrangu érdekeit szolgálván és mozdítván azt elő, élve folytonos életveszű delmek között.

Évtizedek elmulása kellett ahhoz, hogy a polgárság belássa intézményünk nehéz és felelősségteljes feladatát és nemcsak az állam és a társadalom, hanem az egyes emberek elsőrangú érdekeit is szolgáló hivatását és értékes szolgálatát.

A ki látta már a maga küzdelmes szolgálata teljesítése közben a csendőrt megfordulni uttalan mezőkön, magas hegyek szakadékain, forró júliusi nap perzselő melegében; a ki látott már csendőrt szemben állami vad tömeggel, szembe nézni bátran és hideg megvetéssel a halállal; a ki látja azt a fáradsátlanságot, lelkesedést és ügybuzgalmat, melyekkel csendőr szolgálata iránt viseltetik; a ki megfigyelte a józan okosságukat és higgadságukat bonyolult esetek nyugodt lebonyolításánál; a ki méltányolja azt az örökös halálveszedelmet, melylyel a csendőrnek utjai szegve vannak; a ki tudja, hogy ők azok, a kik mindig és mindenkor a veszedelem színhelyére sietnek, a hol a közérdek vagy magánérdek forog veszélyben; a ki méltányolni tudja azon nemes törekvést, melynek alap gondolata: mindig csak polgártársaink javát és üdvét szolgálni; a ki lát egy testületet, mely teljes meggyőződés erejével szolgálja — következetes és alapos munkájával — a közszélt; a ki látja ennek a testületnek három évtizedes munkája eredményét, az nem vonja kétségbe a csendőr-hivatás magasztosságát; az nem vonja kétségbe azt, hogy minden egyes csendőrré súlyos és felelősségteljes kötelességet rótt reá a Sors, a mely érdemesíti őt arra, hogy ne csak akkor, a midőn állig fegyverzetten teljesíti a hivatását, hanem

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjuttányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

akkor is, a midőu szolgálaton kívül, mint magán ember jelenik meg, tisztelettel és szeretettel vegye körül a személyét

A csendőraltiszt társadalmi helyzete.

A csendőraltisztet állása a középosztály soraiba utalja. A középosztályba — az értelmiség osztályába — nem születése folytán jut, mert hiszen születésénél fogva a földmivelő osztályhoz tartozik, sem az iskolai előképzettsége nem sorolja őt ezen osztályba, hanem pusztán a csendőraltiszt állása.*

A csendőrtestületünk közbiztonsági szolgálatot teljesítő tagjai egyszerű, szegény földműves vagy iparos szülők gyermekei sorából kerülnek ki a legelőbbször csupán a legelemibb előképzettséggel rendelkeznek, tehát elmondhatjuk, hogy akkor, a mikor e fontos hivatást betöltő testület tagjai sorába vétetnek fel, egy nyers anyagot képeznek, mely itt vár csiszolásra és kipallérozásra.

Tény tehát és ebben senki sem állíthat ellenkezőt, hogy a mint felveszi a csendőrrahát — minden érdem és minden előképzetség nélkül — társadalmi szempontból egy fokkal emelkedik és belékerül a középosztályba, az értelmiség osztályába.

Állása őt még a katonaaaltisztek elé is helyezi, mert az az általános tudás, sokoldalú ismeret, minden irányú művelődés, melyet testületünkben csak a próbacsendőrtanfolyamban is magába szed, nem-e túlhaladja nemcsak katonai, de általános műveltségi szempontból is a katonaaaltisztek tudását és műveltségét. A csendőraltiszt tanfolyam anyaga pedig már olyan hatalmas kört ölel fel, hogy — minden tulzás nélkül állítom — annak hűséges és értelmes hallgatójának tudását sok középiskolát végzett ember is megirigyelhetné!

Ennek a folyamánva az az általános meggyőződés, hogy a csendőraltiszt kar a katonaaaltiszti kar legintelligensebb, legműveltebb és legértelmesebb részét képezi — hogy így fejezzem ki magam az elitje (kiválogatotjai, kizemeltjei) annak.

A csendőraltiszték a csendőrök soraiból kerülnek ki. Kiválogatásuknál figyelemmel vannak az előjárók nemcsak igen jó használhatóságukra, szorgalmukra, fedhetlen jellemükre és teljes megbízhatóságukra, de arra is, hogy nem bírnak-e az elemi iskolai képzettségen felül bizonyos magasabb iskolai képzettséggel is, azonfelül magasabb erkölcsi és szellemi tulajdonságokkal, a melyek az altiszti állás hivatásszerű betöltéséhez szükségesek.

Az altisztek bivatása nemcsak katonai, hanem állami és társadalmi szempontból is nagyfontosságú, mert a legénységgel a legközvetlenebb, állandó érintkezésben

* Általában felállítható ez az arány:

- a) a csendőrök és altisztek 75%-a a földművelők közül kerül ki,
b) 20%-a a kereskedő és iparos családok, végül a fennmaradó
c) 5% pedig egyéb alsóbb hivatalnok-osztály soraiból.

lévén, azok képzésében, vezetésében, műveltségük emelésében és fejlesztésében jelenékeny részük és érdemük van, azokban az erkölcsi és szellemi tulajdonságokat fokozni, végül, a mit tudnak, azt a legénységükkel oktatás és tanítás útján közölni és megosztani is képesek.

A társadalom figyelemre méltaján ezt és azért az altiszteket állásukhoz mérten illő fokra is helyezte. Jelenlegi viszonyaink mellett a katonaaaltiszti állások egyenrangúak az iroda-segéd-tiszti posta és táviráda-segéd-tiszti, gyári művezetői, hivatal-altiszti, utmesteri, állorúselőjárói, pályafelügyelői stb. állásokkal, a melyek elnyeréséhez pedig a legkevésbé előképzettség a 4—6 középiskolai (gymnasiumi, kereskedelmi, felsőbb ipari és polgári) osztályok elvégzése szükséges.

Az altiszteket ezenfelül — még az elősorolt állású egyénekek szemben is — megkülönböztetett tisztelettel veszi körül a társadalom és a finom lelkű, szerény magaviseletű és előzékeny katonaaaltiszteket minden polgár ember részéről becsülés és szeretet veszi körül és az ilyen altisztek mindenkor szívesen látott tagjai a polgári köröknek. Minél műveltebb, annál nagyobb az értéke, minél komolyabb, annál nagyobb a tekintélye és minél szerényebb, annál kedveltebb az egyénisége.

A csendőraltiszt társadalmi helyzetével járó kötelezettségek.

A csendőraltisztnek — mint csendőrnek — azzal szemben, hogy a társadalom őt minden különösebb előképzetség és érdem nélkül a középosztályba emelte, bizonyos kötelezettségei vannak és pedig elsősorban az, hogy a középosztály nyújtotta előnyöket — mint adott előlegeket — becsületesen visszafizesse és megszerezvén a kellő értelmi tudást és általános műveltséget, a középosztály értékes és hasznos tagjává lenni igyekezzék.

Minden altiszt egyéni jövője attól függ, hogy abban a lázas versenyben, mely körülöttük folyik, miképen állja meg helyét. És a verseny alatt szellemi versenyt is értek, mert — hitem és meggyőződéseim szerint — épen testületünkre kétszeres súlylyal nehezedik azon követelmény, hogy a kor mindenirányú fejlődésével és haladásával lépést tartson.

A szabad idejét arra használja fel minden altiszt, hogy tanuljon, hogy önmagát képezze és azt az általános műveltséget, melyet tőle csendőr állása megkövetel, meg is szerezze.

Végzetes hiba lenne, ha egy altiszt azt hinné, hogy ő elvégezvén az altiszti tanfolyamot, minden tanulást és önképzést a háta mögött hagyhat.

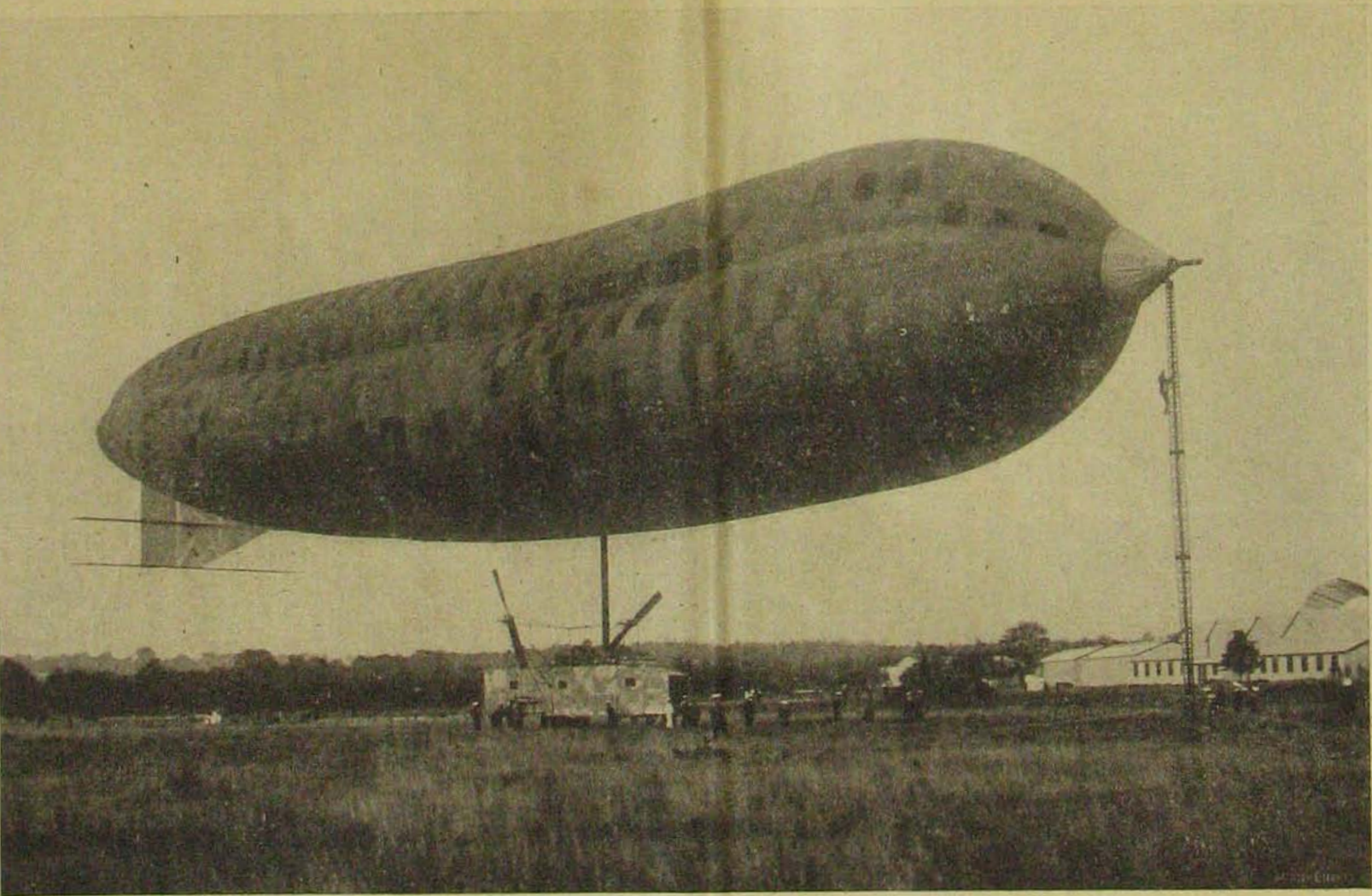
Nem szabad felejtenünk, hogy az, aki öntevékenységgel nem fáradozik azon, hogy általános ismereteit gyarapítsa, értelmességét fejlessze, tudását és képességeit fokozza, az a maga szállalomraméltó elmara lottságában egy értéktelen tagja marad nemcsak testületünknek, hanem a társadalomnak is.

POLGÁR SÁNDOR
arvosi műszer- és kötszer gyároanal
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körut 50.

legutánosabban beszerezhető összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskendők, m. kir. szab. Polgár-féle sárvetők, gummiharsnyák, összes francia óvszerek, különlegességek, stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve csak megadandó, mely tárgyak szükségeltetnek.

Ezen hirdetés
beállításán az
10% ártedvez-
mény a Csendőri
Lapok elvadásáért.

Astra torres, az angol haditengerészet új léghajója.

Minden altisztnek éreznie és tudnia kell, hogy ő nem maradt többé abban a körben, a melyben született és nevelkedett, tehát neki teljesen idomulnia kell a magasabb társadalmi osztály — a melybe soroltatott — fejlettebb követelményeivel, s ha nagy erőfeszítések és lázas munka mellett is éri el a célját, ezen az uton, a művelődés útján még megállania sem szabad. És ha azt az óriási különbséget tekintjük, mely a múltja és jelene között fennáll, lehetetlen, hogy becsvágya ne ösztönöznék őt arra, hogy magát az új társadalmi helyzetében megerősítse s a talajt nem csak a maga, hanem leszármazói részére is — már ezen az új alapon — biztosítsa.

Az általános műveltség értéke.

Altisztjeink tekintélyes része az elemi ismeretek birtokában, sokszor még azok teljes hiányával lépett be a testületünkbe. Itt szerezte meg azon alapvető ismereteket, a melyekre feltétlenül szüksége volt különleges helyzetében. Ezt sem szégyenleni nincsen oka, de erről megfélekednie sem szabad.

Ezeknek az alapvető ismereteknek a fejlesztésével lehet csak szert tenni az általános műveltségre. Erre különben minden embernek kivétel nélkül szüksége van. Olyan szükséglet az, mint a mindennapi kenyér.

Az általános műveltség terjedése a világ megteremtése óta a legnagyobb átalakító hatással és erővel volt az emberiségre; tájékozottabbá, világosabban látóvá tette elméjét, fokozta érdeklődését és foglalkoztatta a szívét. És még egy szerfölött jótékony hatást is gyakorolt az emberiségre, nevezetesen azt, hogy akarátát igazgatta oly irányban, hogy érdeklődését felkeltve és fentartva, a műveltség és a haladás terén az embereket mindig előbbre törni segítette.

Altisztjeinknek szolgálati elfoglaltságon kívül mindig marad elég idejük ahhoz, hogy általános műveltségük munkálásán fáradozhassanak. A gyakorlati szolgálat túl sok szellemi munkát nem követel s így az agy rendszerint pihent akkor, a mikor az altiszt szolgálatát el látva, félrevonulva, önképzéséhez fog.

A ki e komoly munka tekintetében önmagával szemben nem követ el vétkes könnyelműséget, a ki tehát az általános műveltsége megszerzésén szüntelenül fáradozik, az valóságos szellemi élvezetet, gyönyört talál abban s örömmel állapítja meg, hogy milyen hasznos és mennyire áldásos munkát végzett önmagával.

Társadalmi életünk jelen napjaiban a műveltség az a hatalom, mely előtt mindenki elismeréssel és méltanylással bajol meg.

A régi társadalomban a vagyon, a rang, a születés játszott nagy szerepet, a mai társadalmi élet alapköve, a mai kor baladásának a zászlóvivője, a mai élő nemzetek értékének fokmérője: a műveltség.

A mai kor haladását csak az képes megérteni, azzal csak az képes lépést tartani, a ki önművelésben fáradozik

egy pillanatig sem szűnik meg. Az önművelés eredeti célját is tulajdonképpen az képezi, hogy azt, a mit nem tudunk, megismerjük és megtanuljuk, hiányos ismereteinket pótoljuk és szellemi szükségleteinket kielégítsük.

A ki csak valamit is ért a vegytanhoz, a csillagászat-hoz, a természettanhoz stb., a ki csak valamit is tud hazánk vagy a népek történetéből, vagy a lélektanból, az élettanból, a bölcsészettanból stb., a kinek csak egy kevés ismerete van a természetrajzból, a földrajzból, a számvetésből stb., az az ember érzi csak a legjobban, hogy mennyit nem tud, mennyihez nem ért még és mennyire fogyatéko-ak ismeretei; viszont tudja sajnálni azokat, a kik teljes tudatlanságban, szánalomraméltó szellemi elmaradottságban élnek. Ilyenkor tud csak igazán igazi különbségeket tenni a művelt és a műveletlen ember között; ilyenkor képes igazán felfogni a műveltségre való törekvés szükségességét, ha maga elé képzelet és összehasonlítást tesz egy művelt ember műveltsége és egy írni és olvasni nem tudó ember sötét elmaradottsága között. Az előbbi szellemi életet él, az utóbbi valóságos tengő életet és alig van, a mi őt állattól megkülönbözteti.

Annál értékesebb tagjai vagyunk az államnak és a társadalomnak, minél műveltebbek vagyunk; annál nagyobb a tekintélyünk embertársaink előtt, minél inkább kimagaslunk közülök műveltségünk által.

A műveltség az, a mely a legnagyobb különbségeket teszi az ember és ember között és a mely még az azonos társadalmi körön belül élő embereket is annyira megkülönbözteti egymástól.

A műveltségünk emel fel bennünket arra a fokra, a melyen állva, látjuk a mérhetetlen nagy mindenséget, a végtelen Isten hatalmát és vele szemben szinte eltörpülni érezzük a véges embert a maga parányiségében.

A műveltségünk teszi finommá a lelkünket, ez szoliditást ad ösztöneinknek, ez csillapítja háborgó indulatainkat, ez fékezi izzó szenvedélyeinket.

Műveltségünk egy olyan mindent áthatoló, alkotó erő, a mely felemel bennünket röghözkötöttségünkől, visz egy emberiesebb világ felé, hol emberi mivoltunkhoz méltóan tudunk élni; hol nem a durva, a nyers erő, nem a kiméletlen egyéni baroz, nem az önzés, a mindenkit letörni akarás, nem az alacsony és aljas emberi indulatok hatalmaskodnak az ember felett, hanem a mely világban az erősebb nem nyomja el a gyöngébbet; mindenki megbecsüléssel viseltetik a mások jogai és javai iránt; a hol mindenki ott gyakorolja erejét, a hol tud uralkodni magán, tud érvényesülni és tud dolgozni embertársai jólétében; a hol a más szerencsétlensége könnyeket fakaszt, szegénység, bánata részvétet kelt; a hol mindenki a közjó javára értékesíti munkásságát; a hol az emberek harmonikus életet élnek; a hol béke, áldás és szeretet lakik a lelkekben.

Az emberi élet értékességét, ismereteinek, tudásának,

A birninghami oserkesz-hétről. — A fiuk üdvözlik a szemlét tartó Artur Connaughti hercegot.

képességeinek erejét és hatalmát mérlegelni csak művelt ember képes. Egyedül a műveltség az, a mely kiemeli és föléje helyezi az embereket az állatoknak és képeit az embereket egy igazi, erkölcsi, tartalmas és szép földi élet átélésére.

Csudák és tévelygések.

•Histoire de imaginations extravagantes» czímmel, a mi jó magyarán az emberi képzelgések történetét jelenti, nagy érdekű s ma már ritka munka jelent meg ezelőtt mintegy 200 évvel, Párisban. Érdekes e mű azért, mert az időben az európai felvilágosodás még jórészt a misticizmus szolgálatában állt s még nagy nevű tudósok és bölcselők sem vonhatták ki magukat a tudományos szellem azon tévelygései alól, melyek az akkori műveltségi állapotokat jellemezték. Annál meglepőbb tehát, hogy már akadt egy könyv, mely éles kritikával, mulattató gúnnyal ostromozta a kor mély babonásságát s e törekvésében az írott és szóbeli hagyományok egész tarka világát felöleli.

Szólva mindenek előtt a természet és emberkéz állítólagos csodáiról, följegyezi, mikép a többek közt Pyrrhus királyról hagyta fenn a hagyomány, hogy egy agátköve volt, mely a kilencz tánczoló muzsát ábrázolta, közepén a lanton játszó Apollóval. De a természetnek még csodálatosabb játékát őrzi a közhit szerint a pisai Szent János-templom, melynek egyik köve tökéletes vén remetét mutatott a pusztán, egy patak mellett ülve, kezében csöngővel. Hasonló üneményről emlékeznek a ravennai Szent Vitályos templomában is, kivéve, hogy itt egy szerzetes alakja látható hamvas szürke színű kövön.

Németországon Schneibergban volt nagy híre egy földben talált termés-éreznek, mely családiasig basonlitott egy bátán gyermeket czipelő emberhez. Érdekes még a konstantinápolyi Bölcsesség temploma Keresztelő Szent János képeről, szintén egy márványdarabon, kecskédörbe öltözve, melynek egyetlen hiányossága, hogy a természet csak egy lábbal állította ki.

Nagy nevezetességre tett szert egy időben Nagy Albert kigyóköve is, melynek az a különös tulajdonsága volt, hogy oly helyre téve, hol — kigyók jártak, minden kigyót magához vonzott. Valamelyik bádeni örgróf viszont egy oly drágakövel dicsekedett, mely, bármerről nézték, természetes keresztet mutatott.

Említsük-e még a velencei Szent-György-templom halál-fő-talizmánját? azokat a köveket, melyek természetes betűket képeztek, úgy, hogy egymásböz illesztve, egy bizonyos király nevét rakták ki? Ebből aztán odáig merészkedett a naiv hiszékenységek, hogy egyenesen oly kavicsokról vélt tudni Mauritania Septa nevű városkájában, melyekben természetes kinyomatban ily szavak

voltak láthatók: «Ave Mária» — «Gratia plena» — vagy «Dominus tecum».

Amerikában is ismernek oly növényfajt, melynek virága Jézus Krisztus kinzó-eszközeit tünteti elő teljesen felismerhetőleg.

Néha maga az emberi test szolgál tárggyául a természet rejtélyes játékaival. Legalább Augustus császárról beszélték, hogy gyomra és basa gyöngyökkel volt behintve, melyek oly számban és akként helyezkedtek el, hogy tökéletesen a Nagy-Gönczöl-szekere csillagzatát ábrázolták. A spanyol «salutador»-oknak, kik bizonyos betegségek gyógyításával foglalkoztak, a közhit szerint születésüktől fogva fél kerék alakú jegy volt testükön.

A régi kor híres talizmánjai közül említsük a trójai falovat, az egyiptomi Memnon szobrot, Sejanus szerencso-szobrát. Az «Otia imperatoris» czimű régi könyv szerint Virgil is egyszer egy érczhegyet állított Nápoly városának egyik kapuja elé, mely nyolcz éven át, a míg ott volt, távol tartotta a legyeket a várostól. Talizmánja volt a legyek ellen különben Coelius Rhodiginus szerint azon helyeknek is, hol az olympiai versenyekeket tartották, továbbá Plinius szerint a római marhavásárnak, Solinius szerint a Hercules templomának Cordanus szerint egy bizonyos velencei házának, mások szerint újabban a poitorii apátság refectoriumának, sőt a toledói nagy mészárszéknek is, hol egy izben, — írja valaki, egész éven át sem láttak egynél több legyet.

Virgilről azonban még sok más érdekes apparatus készítését hagyták fenn a középkor írói. Elmondták, hogy Nápoly előtt egy dombon érczszobrot állított fel, szájában trombitával, melynek hangja oly erős volt, ha az éjszaki szél kezdett fújni, hogy elűzte a tüzhányó füstjét s meglímélte attól a lakosokat. Továbbá azt is meséli róla, hogy közös tüzhelyet emelt, melynek tüznél mindenki melegedhetett. De elébe ércz ijász szobrát állította, fölbűzött ijjal s e felirattal: «A ki engem megüt, lelövöm.» Valaki tréfából megütötte a szobrot, mire az kilötte ijját, bele a tűzbe, mely rögtön kialudt.

Szintén Virgilről említi a krónikák, hogy a piócákkal elaraszott Nápolyt azzal mentette meg ez undok állatoktól, hogy egy arany piócát vetett a kútba; meg aztán, hogy Róma őrizetére szobrokat állított, melyeket éjjel-nappal papok őriztek. Valabánszor aztán valamelyik leigázott nemzet fegyvert akart ragadni Róma fensősége ellen, a szobor, mely az illető nemzet jelvényét viselte, megmozdult, egy nyakába akasztott ösöngő megszólalt, a szobor újja a lázadó nemzet felé mutatott. Még itt sem szűnt meg csodálatos találakonytsága: mészárszékét rendezett be Nápolyban, hol a bús soha sem romlott s hűdösödött meg; két nagy kőalakot helyezett el a város kapuja előtt, melyek közül egyiknek szép és vidám, a másiknak rút és szomorú volt a neve. Ha aztán valaki az első szoboralak felől jött be a városba, minden dolga fényesen sikerült, de ha a másik felé vette útját, semmiben sem ért célt.

Hanem hát mi volt mindez Albertus Magnus híros ember-gépezetéhez, az Androidóhoz, melyen harmincz évig dolgozott szakadatlan, minden részét az égi testek más-más konstellációja idejében kovacsolva, szemét pl. mikor a nap a zodiacus jegybe ért. Ennek a gépezetnek az volt a tulajdonsága, hogy mesterét minden nehézségen túlségítette. Fájdalom, összetört s így nem szolgálhat többé mintául Edison tervezett beszélő emberéhez.

De támadt helyette más csoda böven, a könnyen-hívők agyában és pedig ezúttal többek közt egy hajós-

kapitány által készített páva is, mely — mirabile dictu — sajátságos gépezeténél fogva nemcsak enni, hanem emésztetni is képes volt. Kár, hogy ez az elmés masina gyakorlati czélokra nem szolgált s így minden haszon nélkül múlt ki a világból. Nem úgy, mint az az ércszobor, a mely Alexandriában, Calligraphius szerint megmozdult és fenhangon kezdett kiáltozni, mikor Konstantinápolyban Móricz császárt és gyermekeit lemészárolták alattvalói. Egészen más izlése volt egy zamorai (a régi Numantia) ércfőnek, mely csak olyankor kiáltotta el magát, ha zsidó közeledett.

Konstantinápolyt, — mondják, — egy ércz kigyó őrizte egykor attól, hogy a kigyók a városha lopózzanak. Mikor II. Mohamed a várost bevette, egy nyílövessel kitörte az ércz kigyó egyik fogát. Rögiön rá iszonyu sokasága a kigyóknak özönlötte el a várost s rohanta meg a lakosokat, de csodálatos módon, a nélkül, hogy ártottak volna nekik, mert — s ez a meglepő! — mindannyinak ki volt törve a foga épen úgy, mint az ércz kigyónak.

Hasonló kigyó-ellenes talizmánt állítólag toursi Szent Gergely is talált, mikor Páris hidjait ásták, egy darab réz képében, melyen patkány, kigyó és tűz volt ábrázolva. Szerencsétlenségre nem gondolták és áptották jól a becses darabot, minek folytán a várost elárasztották a kigyók és patkányok, s gyakori tűzvész dúlta föl.

Mert a talizmánokon okozott minden legkisebb kár vagy csorba megboszlulta magát a büverőn. Az a bronz szerencse-szobor, mely Anastazius császár idejében Konstantinápolyban volt felállítva s egyik lábával egy érczhajóra helyezkedett, abban a pillanatban, midőn a hajóról egyes részecskék leváltak, elvesztette büverejét, úgy hogy a hajók többé nem köthettek ki Konstantinápoly kikötőjében, s csak akkor érhettek el újra a kikötőt, mikor a letört darabokat helyeikre visszaillesztették.

Csodásabb erővel azonban nem birt találmány, mint az, melyet a hagyomány szerint egy efézusi ifju tett talpa alá, hogy az olympiai versenyeken jobban futhasson. Pedig ez csak egy egyszerű rézlemez volt, de erre rá voltak vésvé Diana lábai.

Maga szent Tamás is, a monda szerint, sikerrel kísérte meg, hogy a tanulmányai közben ablaka alatt itatóra járó lovak zajongását távol tartsa. Elég volt erre egy ló alakja természetesen az asztrológia szabályai szerint elkészítve, mely az utcán 2—4 lábnyi mélyen a földbe elásatva, ettől fogva eltérítette a lovászokat a Szent Tamás ablaktól.

Vég nélkül lehetne folytatni az emberi tévelygések történetének basonló példáit. Vastag előítéletek, nevetéses képzelmek mellett azonban nem egy emlékét leljük bennök a technikai fejlettség valóságos csodáinak is, melyeket magával temetett a múlt, s a jelen kétkedéssel fogad.

KÉPFINKHEZ.

Astra Torres, az angol haditengerészet új léghajója.

A repülőgépekkel elért újabb és újabb sikerek, magassági és távolsági rekordok, még mindig nem tudták kiszorítani a léghajót a hadihaszorlatból, dacára, hogy úgy a török-olasz-, mint a balkáni háborúkban a hadipilóták és repülőgépek egész csapata vett részt és — mint írjuk — eredményesen is végezte feladatát úgy a felde-

ritő szolgáltnál, mint a pihenő és figyelő ellenségnek bombákkal való zaklatásánál.

A kétféle légi jármű bizosságaról ugyan még eddig korai volna beszélni, mert úgy az egyikkel mint a másikkal gyakran történnek szerencsétlenségek. De összehasonlítva az előfordult szerencsétlenségek számárányát, valamivel mégis bizossabbnak látszik a léghajón való légi közlekedés. Ennélfogva, bár minden állam hadserege inkább a hadipilóták és repülőgépek számát szaporítja, mégsem mellőzik teljesen a sokkal drágább léghajóknak használatát sem.

A képeink egyikén bemutatott léghajó az angol haditengerészet Astra Torres nevű új léghajója s a jól sikerült kép éppen a felszállás előtti pillanatokban mutatja be azt.

A birminghami cserkészhétről.

Anglia a különféle sportnemek hazája, ismét egy újabb sportnemmel lepte meg a világot. A cserkészlet ez, a mely abban nyilvánul, hogy tanulóifjak és gyerekek kisebb-nagyobb csapatokba vagyis a mi honvédségünkönél szokásos pajtásági csoportokba osztva, kirándulásokat tesznek s rajvonalakba szétterülve, a vidéket átcserkésszik.

A cserkész pajtáságnak tagja lehet minden tanuló. Szegény és gazdag egyaránt. Minden kisebb csoportnak ki van nevezve a vezetője; ez egyuttal parancsnoka is a csapatnak s meghagyásait a többi tagok, katonai pontossággal és engedelmisséggel teljesíteni kötelesek. Több csoportnak egy felsőbbiskolai diák, egy-egy nagyobb osztagnak pedig az oktató tanár a vezetője, oktatója és a kirándulásoknál irányítója.

A cserkészfiuk mindegyike hosszú, szegesvégű bottal és élelemtarisznyával van ellátva. Szervezési szabályuk van és viselkedésükre nézve utasítás szerű oktatásban részesülnek. Kötelességük egymást mindenben segíteni, a cserkészés közben talált eltévedt egyéneket utbaigazítani, ott pedig, a hol valami szerencsétlenség történt, bárkinnek is tőlük telhetőleg mindenben segílyt nyújtani.

Hogy az angol nép mennyire felkarolta ezt a sportot s hogy a felsőbb körök is mennyire érdeklődnek a cserkészfiuk működése iránt, igen élénken illusztrálja a képeink másikán bemutatott az a körülmény, hogy connaughti berczag megy megszemlélni őket, a kit a cserkészcsapat, vezetőivel élén, kitoró örömmel üdvözöl.

HIREK.

Adomány. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára Mertz Ferencz őrmester Csontáról 5 koronát adományozott. Ezen összeggel az alap vagyona 30,262 K 23 fillérre emelkedett.

Agyonlőtt fegyveres csavargó. Vas József batai örsbeli csendőr, július 24-én a tolnamegyei Bata községhez tartozó porbályi erdőben, Kovacsics József kaposvári illetőségű, többrendbeli betöréssel vádolt fegyveres csavargó ellen, annak rögtöni halálával végződő löfögyvert használt.

Lovasaltishti tanfolyam felállítása. A honvédelmi miniszter ur folyó évi 86,220/16. számú rendelete folytán, szeptember 1-ével Budapestten lovasaltishti tanfolyam fog felállítani. Az 50 főnyi hallgatóval felállítandó altishti tanfolyamba a II. kerület 10, a III. kerület 15, a IV. kerület 2, a VI. kerület 8 és a VIII. kerület 15 lovascsendőrt fog vezényelni.

Számtanácsosi létszám leszállítása. A honvédelmi miniszter ur folyó évi 11.725 elm. lt. számú korendelete szerint. Ő császári és apostoli királyi Felseje folyó évi július hó 18-án Bad Ischlben kelt legfelsőbb elhatározása folytán a m. kir. csendőrség tiszti állománya egy ezredessel felemeltetett, tisztviselői állománya pedig egy 1. osztályú főszámtanácsossal apasztatott.

Kérelem. Juhász János máv. váltókezelő, ki Nekézseny-Sáta vasuti állomáson lakik, kéri Siróczy István örevezetőt, hogy címét tudassa véle.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az olaszok saágyuja. A Montenegró elleni legutóbbi flottatüntetés alkalmából egy olasz ujság fölfrissítette azt az érdekes epizódot, a mely 1886-ban, az európai nagyhatalmak Görögország ellen intézett flottademonstrációja idején folyt le. Akkoriban Görögország háborúra készült Törökország ellen, az európai hatalmak pedig ultimátumot küldöttek Görögorságnak és annak biztosítására hadihajóikat küldöttek a görög vizekre. A hajók között ott volt az olasz „Italia” pánczélos is, Napoleone Canevaro parancsnoksága alatt és ez a hatalmas hajó azzal tünt ki a többi hajó közül, hogy óriási ágyúi voltak, a melyek azonban állandóan vászonlepelbe voltak burkolva. Valahogyan az a hír kelt szárnyra Athénben, hogy az olasz hajónak saágyúi vannak és ez a híresztelés nagy derültséget keltett a görög lakosság körében. Kávéházakban, nyilvános helyeken, sajtóban rossz vicczeket saragtak az olaszok hajójáról, gúnyverseket énekeltek és minden képzeltető módon ócsárolták az olaszokat. Az olasz matrózoknak emiatt nem is volt szabad elhagyniok a hajót, nehogy kellemetlen inci-densekre adjsanak alkalmat. A nemzetközi flotta parancsnoka, az angol tergenagy, egy napon elrendelte, hogy tekintettel György görög király másnapi születésnapjára, a nemzetek hajói adják meg a szokásos üdvövéseket, Canevaro természetesen szintén engedelmeskedett a parancsnak, csak hogy olykép intézkedett, hogy az olasz üdvövéseket ne a kisebb ágyúkból, hanem a „saágyúknak” csúfolt hatalmas ágyúkból adják le. Az első lövésnél a pireuszi kikötőben lévő összes ablakok tönkre mentek, a második lövésnél Athén egész lakossága kétségbeesetten szaladt a pireuszi kikötőbe és örülten jajveszékelve, már azt hitte, hogy a hatalmak megkezdték az ellenségeskedést Görögországgal. Majd megjelentek a kikötőben az összes görög miniszterek és a diplomáciai testület tagjai, hogy tájékozódjanak a történetek felől. Canevaro kitűnően mulatott az eset fölött, majd elrendelte, hogy a további lövésekre az apróbb ágyúkat használják, mert a „saágyúk” már épen elég tekintélyt szereztek az olaszoknak.

Napernyős rendőrök. A türehetetlen nyári hőség-től talán senkinek sem kell annyit szenvedni, mint a rendőröknek, a kik az utcák kereszteződéseinél órák hosszan keresztül nyakig begombolt posztórúhában, sapkában vagy épen sisakban kénytelenek tűrni az égető napsugarakat. Washingtonban a rendőrfőnök most a 15-ik Avenue és New-York Avenue kereszteződésénél hatalmas napernyőt (aféle kofaernyőt) állíttatott fel, amelynek árnyékában a posztoló rendőr olykor pihe-nést találhat. A kísérlet után ilyen ernyőket fognak számos helyen felállítani.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, köziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Igyek vő. 1885. 1. Ez év végén Nagyváradon 2. Folytatólagosan beszámítják, ha szolgálati idejét nem szakítottu meg. 3. Úgy találjuk, hogy be van szüntetve. 4. Egy évi próbaszolgálat és aztán vizsga. Középiszkola nem kell.

L. A. 760. Az ideiglenes nyugállományba helyezett csendőr egyének csak az illetékes csendőrkerületi parancsnokság engedélyével társálhatnak.

300. Nézetünk szerint igen.

Vadász. Azt kell tudni, a mit az előjárója parancsol. Ha sérelmet lát főnöfogorni, lépjen a hivatalos utra.

Jelenkor. 1. Ez a kényes kérdés merov szabályok közé nem sorítható; a felek névnyasságától függ. 2. A férfi mindig előbb között a nőnek. Sok függ a helyi szokásoktól, megszállás stb. tekintetében; a kölcsönös előzékenység mindenesetre a legjobb mód ily ügyek felvetődésének kikerülésére.

Ibolya. Az őrsparancsnoknál köteles jelentkezni.

2001. Az igényjogosultak rövid időn belül megkapják.

S. S. Sz. Igen.

120. Nézetünk szerint megtartja a nyugdíjat.

P. S. Igen, de nem tekintheti sajtójának.

Sz. csendőr. A csendőrségnél nyert rendfokozatot megtartaná, ha visszavennék; csak az a bökkenő, hogy nem veszik vissza!

1867. Rangosztályba nem sorol havidíjasok, kik a nem tényleges viszonyban állanak, egyenruhát nem viselhetnek. Ideiglenes nyugállományba levők nem ténylegeseknek tekintotnek.

Laczi. A m. kir. honvédség illetékszabályzatában.

5. Igen.

M. P. Nyenkor a lelkész kívánsága szerint kell igazodni.

1898. 1. Belügyminiszter. 2. Honvédelmi miniszter.

Ünctnyájó 333. 1. Ürtésülésünk szerint az altiszti tanulmány az év vége felő Nagyváradon megkezdődik. 2. Bizonytalan.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök la bérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknakrésztletreés készpénzzé váló eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamattal fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Olytak rékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzet' felmondási időt ki nem kóti, 5% (öt és fél) betéti kamattal fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegel nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidék. Intezetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy felzalogos biztosíték ellenében, juányos kamattal mellett. Utalványok, intézvények és csekék beszedését elállítjuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesztük és e aduak értékpapirokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi július hó 16-án Bad-Ischlban kelt legfelsőbb elhatározásával: Szabó József, nyugállományu csendőrezredesnek és törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartása mellett a *híndi* előnevet díjmentesen legkegyelmesebben *elományozni* méltóztatott.

Ő császári apostoli és királyi Felsége 1913. évi július hó 18-án Bad-Ischlban kelt legfelsőbb elhatározásával: nemesszeghi Nemesszeghy László 1. osztályu főszámtanácosnak, a csendőrségi felszerelési anyagraktár főnökének jelenlegi *szolgálati állása alóli felmentését és létszám felett való vezetését* legkegyelmesebben *abron-delni* és

Boronkay Ákos alezredest, az V. számú csendőrkörület beosztott törzstisztségét a *csendőrségi felszerelési anyagraktár parancsnokává* legkegyelmesebben *kinevezni* méltóztatott.

Várakozási illetékekkel szabadságotatott:

szamosfalvi Panajott Sándor, VI. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen»*, 1913. évi augusztus hó 1-étől számítandó egy év tartamára.

Választott lakhely: Wien.

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

1913 július hó 1-ével:

Bálint Ferencz, I. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan»*.

Választott lakhely: Nagybaczon.

Kovács Máttyás, III. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan»*.

Választott lakhely: Kiskunhalas.

1913 augusztus hó 1-ével:

Barna Sándor, IV. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan»*.

Választott lakhely: Szerednye (Ung m.).

Simon Lajos, IV. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan»*.

Választott lakhely: Szatmárnémeti.

Szántó József, II. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a *megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen»* hat hó tartamára.

Választott lakhely: Buziásfürdő.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. V. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Balga (Szőlős) István örmester, két rendbeli szándékos emberölési eset tettesének kiderítése körül tanusított fáradhatatlan, buzgó és leleményes közreműködéséért.

Koó József örmester, bírósági segéd munkás, ezen alkalmazásában tanusított lankadatlan, buzgó és eredményes tevékenysége, nemkülönbön példás magaviseletéért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Láng Lajos és Ágoston János járásörmesterek, huzamosabb csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal, fáradtságot nem ismerő kitartással, ernyedetlen buzgalommal és szakértelemmel teljesített eredményes szolgálatukért, alárendeltjeiknek helyes és czélirányos vezetéseért és neveléséért, nemkülönbön jó magaviseletükért.

Kovács Ferencz és Bakó Károly örsvezető cz. örmesterek, huzamosabb csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal kifejtett buzgalomukért, alárendeltjeiknek helyes és czélirányos vezetéseért és neveléséért, nemkülönbön jó magaviseletükért.

Kellemen Lajos csendőr, a közbiztonsági szolgálat terén, fáradtságot nem ismerő kitartással, ernyedetlen buzgalommal és szakértelemmel teljesített nyomozások során elért igen szép eredményeiért, nemkülönbön jó magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VIII. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Vidi János járásörmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal kifejtett buzgó és eredményes működéséért, alárendeltjeinek helyes és czélirányos vezetéseért és neveléséért, előjáróinak odaadó támogatásáért, nemkülönbön jó magaviseletéért.

Vinceze Lajos csendőr cz. örmester, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal kifejtett eredményes szolgálatiért, nemkülönbön jó magaviseletéért.

Gogota Gergely csendőr, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett hasznos tevékenységéért, nemkülönbön jó magaviseletéért.

Filip Vazul csendőr, hosszas csendőrségi szolgálati

Villamos és gőzvezérvonalak építésére nem képes olvasni és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszervésze. Azért ne vásároljon senmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hár, stb., míg **Reményi** legújabb képességét nem látta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségteljes díjjal. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árajegyzék kérése.

ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén minden alkalommal kifejtett hasznos és eredményes szolgálataért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Ács Géza járásörmester, a m. kir. belügyminiszter ur 1913. 88,216/V—b. számú rendeletével, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgalmaért 200 K; továbbá Földi Imre csendőr és Szirmai György volt csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1913. évi 69,317/V—b. sz. rendeletével, a Szamos folyó áradása alkalmával a mentési munkálatok körül kifejtett önfeláldozó tevékenységükért 100, illetve 80 korona pénzzutalomban részesítettek.

Előléptettek:

1913 július hó 1-ével:

örmesterekké:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Vatai Lajos, Somogyi János, Rozsnyai Mihály, Csók Gábor; továbbá:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Hübel Pál Péter és Ujhelyi János őrsvezető ez. őrmesterek;

örvezető ez. őrmesterekké:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Pető Elek, Szücs Gy. Lajos I., Kovács István V., Nagy József, Ferencz István, Bereczki János; továbbá: a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Hübel Mátyás és Bogár József csendőr ez. őrmesterek.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Pintér János II., Maros György, Sütő József, Bakó Antal, Molnár László, Szücs Sándor, Tóth Péter I., Dér János, Nánási Kálmán, Sertő Jenő, Kürti János, Tatár Bálint, Mezei Mihály, Varga János IV., Nemeth István I., Radicsév József, Horváth Sándor V., Szakáll Barnabás, Biács János;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Szabó Elek, Papp Benjámin, Stuller András, Pintér János, Sinkó Mátyás, Sándor Mihály; végül

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Kovács József, Botár Karoly, Geréd Ferencz, Biró András, Szabó János, Báka Lajos, Arkosi Gyula és Borhély József csendőrök.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Ivicsen József őrsvezető ez. őrmester, 1913 július 6-án;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Útő Mihály őrsvezető ez. őrmester, 1913. júl. 10-én;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Szeleczky János csendőr ez. őrmester és Kovács Károly I. csendőr, 1913 július 21-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Lyachovics György csendőr, 1912 augusztus 6-án és Szélesi Miklós csendőr ez. őrmester, 1913 július 11-én.

FOGAK

A kinek műfogra, foghuzásra, vagy fogtömésére van szüksége, az forduljon bizalommal leendő műfogmütermébe, mely 10 óras fennállásáig a jó bízalmát sikerült elnyernie. «Patent» szájpadlása nélküli fogszorok és egyesfogak 22 kar. aranykoronák. Foghuzás fájda/ommentesen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és czeementtel 4 K-tól. Fogtisztítás hófehérre 2 K. Az általunk készített fogak azonnal megsokkalták, ráadásra kitűnően alkalmasak. Szagot nem kapnak. Tíz évi irásbeli jótállás.

A t. csendőr-egységnek külön megállapított rendkívül olcsó árak! Telefon: József 41—46.

FENYVESI JENŐ

ÁLL. VIZSGÁZOTT FOGTECHNIKUS FOGTECHNIKAI MÜTERME

Budapest, VII. Thököly-út 22. I. em.

Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 50 fill.

Íróasztalra dobozok á 6 kor. Íróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.

Mind Ezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék preselt papírossal bevonva — szolgálati könyvek, melyek hivatalból bérme. tve küldhetőek im emre és ugyan-
osak bérmentve küldöm vissza is — legjobban és szépen be költetnek, továbbá mindenféle könyvkötő munkát és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint olcsóan és jótészebb kivitelben, olcsó árakon ajánl:

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó. 20K-án felüli megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Minden egyes csendőrré rendkívüli fontos és nélkülözhetetlen

a kiadásunkban most megjelent **Magánjegyzék könyvecske, mely zsebalaku puha kötésben, betűsoros bevágással,**

a kiderítetlen esetek, nyomozott egyének, állatok és tárgyak, körözések és sajtótermékek, kő- és állatcsontpécszek, figyelmeztetések kisebb kihág. alkalmából és egyéb feljegyzések bevezetésére szolgáló lapokkal ellátva. Ára 60 fill. A kerületi parancsnokok részben már annak használatát elrendelték, részben pedig igen használható magánjegyzék könyvcskének minősítették. **Az új emléklerebet és hozzávaló szalagok raktárunkon kaphatók.**

Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir-
csendőrségi hiva-
talanos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.